

[Ritt Bjerregaard]

at forinden stillingtagen sker til spørgsmålet om atomkraft, vil sagen blive behandlet på et årsmøde eller en kongres, således at enten et årsmøde eller en kongres får mulighed for at udtale sig om atomkraftsagen.«

Jeg kan henholde mig til denne udtalelse og skal herudover kun understrege, at socialdemokratiet efter ulykken i USA selvfølgelig som understreget både af statsministeren og miljøministeren må tage sikkerheden omkring a-kraften helt anderledes alvorligt, end tidligere oplysninger havde givet baggrund for.

I handelsministerens redegørelse tales der i forbindelse med a-kraftværker kun om letvandsreaktormodellen. Det har undret mig. Hvorfor undersøges den canadiske tungtvandsreaktor, den såkaldte CANDU-type ikke grundigere? Elsam undersøgte i 1974 og 1975 denne type, der anvender naturligt uran som brændsel, og afgav i de følgende år en række tekniske rapporter og en opsamlende, hvor man konkluderer, at man på daværende tidspunkt ikke kunne anbefale brugen af den canadiske tungtvandsreaktor, fordi sikkerhedsdokumentationen først kunne foreligge senere.

Jeg skal ikke gøre mig klog på, om den ene eller den anden type a-kraftværk er bedst, men jeg vil gerne under udvalgsarbejdet nærmere have belyst, om der har været opfølgende undersøgelser og konklusioner, og hvis ikke, hvorfor da hverken Elsam eller Risø har gjort sagen færdig.

Sidste led i målsætningerne fra 1976 var at bremse væksten i energiforbruget. I handelsministerens redegørelse og i den offentlige debat er det flere gange noteret, at sparemålene for 1976 ikke er nået. I handelsministerens resumé siges der (Folketingstidende 1978-79, sp. 9186):

»Men ved fornyet og forstærket indsats kan det nås, om end med nogen forsinkelse.«

Den hidtidige indsats har været koncentreret om reklamekampagner, og det hjælper forhåbentlig, men har formentlig også kun korttidseffekt, hvis de ikke gentages uophørligt. Hvorfor ikke gøre noget for at forklare befolkningen problemstillingen: vor afhængighed, sårbarhed og indflydelsen på den danske økonomi?

Der ligger et godt udgangspunkt i bogen »Husholdninger og energi« af Jørgen S. Nørgaard fra Danmarks tekniske højskole.

Her som i handelsministerens redegørelse oplyses det, at halvdelen af landets samlede energiforbrug stammer fra de private husholdninger; den enkelte familie kan altså selv nedsætte sit forbrug. I dag vil de fleste mene, at det kun kan ske ved, at de går småfrysende rundt og ikke tager så meget bad. Bogen fortæller, at det drejer sig om, at vi indretter os anderledes. Det er først og fremmest spørgsmålet om boligisolering, men også om, hvilket køleskab, hvilken radio, kort sagt hvilke elektriske apparater vi bruger. Bogen lægger op til en teknisk videreudvikling af disse apparater. Også her må der ligge muligheder for dansk industri.

Socialdemokratiet finder, at handelsministeren bør overveje, hvordan han får aktiviseret befolkningen i denne sag. Undervisningsministeriet har gjort den erfaring med planen for uddannelsen i de næste 10 år, den såkaldte U 90, at det er muligt at engagere folk. Bogen er i dag solgt i godt 15.000 eksemplarer og debatteres i vide kredse. Det er ikke kun ovenfra, der skal gives direktiver; det er vigtigt at igangsætte en debat, der medfører krav nedefra, og jeg kunne forestille mig, at denne tankegang også kunne passe smukt ind i handelsministerens partis ideer om det nære samfund.

For socialdemokratiet er det vigtigt at inddrage befolkningen i beslutningsprocesserne, og vi finder det ikke særlig frugtbart, at vore energiproblemer alene drøftes ud fra et ja eller nej til a-kraft. Vi ønsker at se det i et bredere perspektiv, og vi ønsker at inddrage befolkningen i denne proces. Vi håber, at handelsministeren vil overveje dette, så vi kan få en afklaring i forbindelse med behandlingen i udvalget.

Set i denne sammenhæng er det selvfølgelig uheldigt, at folketinget kun har godt én måned til at behandle disse vigtige spørgsmål, og lad mig helt fredsommeligt spørge handelsministeren, om han egentlig selv finder, at det er nogen rar behandling af folketinget.

Til at nå et resultat med A. P. Møller, Dansk Undergrunds Consortium, gik der fra juni til marts, handelsministeriet brugte ca. en måned til at udarbejde lovforslagene og redegørelsen, folketinget fik påsken til at læse papirerne og nu altså godt en måned til at færdiggøre lovforslagene.